

**SLOVENSKI
DEN NA
DOLENJOM
SENIKI
STR. 3**

**STARI FAROV
JE PRIŠO
NAZAJ V
»SLOVENSKE
ROKÉ«
STR. 4**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 5. novembra 2009 ☀ Leto XIX, št. 45

»Enotnost v raznolikosti«

To je bil naslov slavnostne prireditve, ki se je odvijala ob madžarskem državnem prazniku, 23. oktobra v Monoštru. V okviru prireditve je na povezovalni cesti med Monošтром in Rábafüzese, pri tako imenovanem mejnem kamnu C-99 potekalo odkritje spomenika, ki so ga dali postaviti ob 20. obletnici padca železne zavese. Prireditve so organizirali Občina Monošter, Nemška manjšinska samouprava v Rábafüzesu in Skupščina Železne županije. Proslave se je udeležil tudi veleposlanik Republike Avstrije na Madžarskem Michael Zimmermann.

Po programu nemškega ženskega pevskega zbora iz Rábafüzesa je direktorica monoštrske knjižnice Piroška Molnár pozdravila številno občinstvo. Slavnostni govor je imel predsednik Skupščine Železne županije Ferenc Kovács, ki je oživil večdesetletno zgodovino železne zavese in se je spominjal tudi madžarske revolucije leta 1956.

»Madžarska je veliko prispevala k padcu železne zavese,« - je dejal avstrijski veleposlanik. Poudaril je: »Za nas ni pomembna skupna preteklost, temveč skupna prihodnost.« Predsednik gradiščanskega deželnega zbora Walter Prior se je takole spominjal dogajanja pred 20. leti: »Bil sem priča odprtja meje leta 1989, ko so državljani Vzhodne Nemčije prestopili mejo. Ta

Na proslavi so zapele nemške pevke iz Rábafüzesa. Za njimi del rekonstruirane železne zavese

Udeleženci slavnostne prireditve

kratna madžarska vlada je bila zelo pogumna.«

Spomenik, ki nas s pravo kopijo dela železne zavese opominja na žalostno in tragično obdobje zgodovine, sta pri mejnem kamnu v Monoštru odkrila predsednik Nemške manjšinske samouprave v Rábafüzesu Helmut Paukovits in župan občine Monošter Tibor Vinczay. »Sem zelo vesel, da imamo možnost odkriti spomenik, ki naj bi predstavljal konec strahu,« - je povedal župan.

Odkritju je sledila razstava, ki se je spominjala tistih anonimnih herojev, ki so pomagali pri begu Vzhodnih Nemcev.

Na prireditvi so bili navzoči tudi aktivisti monoštrske zelene organizacije PRONAS, ki so - upoštevajoč namen prireditve - tiho demonstrirali proti načrtovani sežigalnici odpadkov, ki jo hoče graditi avstrijsko podjetje blizu Monoštra. Aktivisti so v rokah držali transparente z napisom »Danke, nein!« in »Zdravstveno tveganje«.

Avstrijski veleposlanik je v svojem govoru povedal: »...vemo, da med Avstrijo in Madžarsko obstajajo odprta vprašanja. Menim, da je zelo pomembno, da se o teh vprašanjih skupaj pogovarjamo in poslušamo drug drugega. Sam sem vedno na voljo za odprte pogovore.«

**Nikoletta Vajda
Foto: P. Molnár**

MANJŠINE, KAJ JE ŽE TO?

Že površni poslušalec retorike ob praznovanju spomina na jesenske dogodke v letu 1956 je v povezavi z 20. obletnico demokratičnih sprememb na Madžarskem zaznal, kako neizprosna bo bitka za vodilni položaj v državi ob parlamentarnih volitvah prihodnje leto. Uradni politiki – državni vrh se je udeležil osrednjih dogodkov v Budimpešti – ni mogoče očitati pretirane spogledovanja z brez-kompromisno predvolilno retoriko, kar pa za nekatere opozicijske stranke ne velja. Zato je Népszabadság v dvojni številki po praznovanju obletnic nad fotografijo parlamenta, osvetljenega z barvami državne zastave, napisal, da je spomin na leto 56 v znamenju aktualne politike, le-ta pa je, kaj drugega kot boj za glasove in oblast prihodnje leto. Posebna madžarska značilnost je, da se nekateri politiki, na čelu z nekdanjim premierom Viktorjem Orbánom, nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da so volitve izgubili, da so se volivke in volivci odločili pač drugače. Povprečnemu opazovalcu političnih dogajanj v Evropski uniji nekako ne gre v račun, da postane politik, ki ne dobi podpore na volitvah, toliko zagrenjen, da je pripravljen tudi na račun ničesar krivih državljanov organizirati shode in tudi krvave in razbijaške demonstracije. Res, da nekateri politiki prenesajo poraz lažje, drugi težje, toda to, kar se dogaja na Madžarskem, že presega evropske standarde dobrega političnega okusa. Ozrmo se k sosedi Avstriji: kar nekako stoično je prejšnja vlada, vsaj navzven, prenesla predčasne volitve. Zaradi tako grobo našte-

tih političnih dejstev je domala nemogoče pričakovati izpolnitev obetov predsednika Lászla Sólyoma ob nedavnem obisku v Sloveniji, da slovenski manjšini dobro kaže pri uresničitvi zahteve o stalnem poslanskem sedežu v 386-članskem parlamentu. Ta pobuda, ki ne prihaja od ene, ampak vseh trinajstih uradno priznanih manjšin, ne bo izpolnjena prihodnje leto, in zelo težko pri naslednjih volitvah, torej čez slabih pet let, so skeptični poznavalci dose-danjega, pogostega zavlačevanja danih zagotovil o uresničevanju manjšinskih pravic. Za zagotovljene poslanske sedeže bo potrebno z dvotretjinsko večino spre-meniti volilno zakonodajo – nemogoče politično dejanje v sedanjem pregretem madžarskem medstrankarskem kotlu. Poročali smo, da je na enako vprašanje o zastopstvu hrvaške manjšine hrvaški predsednik Stjepan Mesić dobil zagotovilo kolega Lászla Sólyoma, da se bo vsekakor zgodilo, ker je Madžarska dolžna to storiti. Od izjave v Gyóru je približno dve leti, vendar so manjšine dobile zgolj nadomestek, Forum narodnih in etničnih manjšin. Pri tem bo ostalo še vrsto let, ne glede na obljube in zagotovila aktualne politike. In ne glede na dejstvo, da blizu 10 odstotkov prebivalcev pripada eni izmed manjšin. Lepo bi se bilo zmotiti. Sedanjih razmer ne bosta bistveno spremenila tudi dva napovedana dogodka: XI. zasedanje Mešane slovensko - madžarske manjšinske komisije, 17. novembra v Lendavi, in dan pred tem strokovni in deloma politični pogovor o položaju manjšin, ki bo v Mo-

noštru, in po tem, še letos, II. skupna seja slovenske in madžarske vlade. Predvolilna politična realnost na Madžarskem bo ostala, ne glede na zagotovila aktualne politike ali opozorila iz Slovenije, ki ima zastopstvo urejeno ves čas svoje samostojnosti. Pomenljive so bile izjave na novinarski konferenci po II. skupni seji hrvaške in madžarske vlade, ko je tedanji hrvaški premier Ivo Sanader svojemu, tudi že prejšnjemu kolegu Ferencu Gyurcsányu povedal, da ga sicer razume, kako težko se je dogovoriti z opozicijo za dvotretjinsko večino, vendar bi morali strankarske razprtije v tovrstnih primerih preseči in glasovati v prid manjšinam, kar so na Hrvaškem znali narediti. In? Za zdaj nič. Tudi s pomočjo matičnih držav manjšine ne morejo resneje vplivati na odločitve aktualne oblasti. Če bo tako ostra predvolilna bitka, kot se napoveduje, poglej so šanse manjšin zelo skromne. Nekateri dogodki kažejo na to, da bo veliki poraženec šel "na nož". V prid opoziciji so tudi aktualne gospodarske razmere v državi, ko plače večine zaposlenih ne dohitevajo dražitev, ali drugače, kdo pa je kriv za vse slabo v državi, ako ne aktualna vlada. In še nekaj: edino ta politična »barva« je po demokratičnih spremembah ponovila mandat, prejšnje so se menjavale. Da bi bila še v tretje - čeprav v tretje gre rado - na oblasti levica, pa tudi marsičesa vajeni prebivalci Madžarske ne bi prenesli. Zato je Viktor Orbán s somišljeniki brez resne skrbi. Pot do zvezd mu je odprta, čeprav ne bo čisto brez trnja ...

Ernest Ružič

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU
IN PO SVETU

INFORMACIJA o javnih razpisih Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu v letu 2010

Na podlagi Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43-1836/06) in Uredbe o izvajanju finančnih podpor za ohranjanje in razvijanje slovenske identitete zunaj Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 139/2006), je Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu dne 23.10.2009 objavil Javni razpis za razpisno področje A v letu 2010: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in Javni razpis za razpisno področje B v letu 2010: finančna podpora Slovincem po svetu.

Cilj obeh javnih razpisov je spodbujanje dejavnosti, ki med slovenskimi rojaki, ki živijo v tujini, omogočajo:

- utrjevanje in ohranjanje narodne, jezikovne ter kulturne identitete;
- krepitev znanstvene dejavnosti in gospodarske dejavnosti ter čezmejnega povezovanja;
- vključevanje mladih in dejavnosti za mlade;
- vzdrževanje struktur in dejavnosti avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah;
- medsebojno povezovanje;
- ohranjanje vezi z Republiko Slovenijo.

Na javna razpisa se lahko prijavijo tako pravne kot fizične osebe iz tujine, kakor tudi organizacije civilne družbe, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju povezovanja in skrbi za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Dokumentacija navedenih javnih razpisov je na razpolago na spletni strani Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu <http://www.uszs.gov.si/> in spletnem portalu <http://www.slovinci.si/>. Dokumentacijo pa zainteresirani lahko dvignejo tudi v tajništvo Urada vsak dan med 9. in 14. uro in tudi na vseh diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v času uradnih ur.

Skrajni rok za oddajo vlog je 27.11.2009.

Vsa dodatna pojasnila in informacije je mogoče dobiti na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu vsak dan med 9. in 14. uro, tel: 01 230 80 00, faks: 01 230 80 17 ter po elektronski pošti na elektronskem naslovu urad.slovinci@gov.si.

FM 97.7 Mhz

Poslušalcom Radiona

Monošter

Že se pá čuje Radio Monošter
na gorenjesinčarski frekvenci

97,7 MHz.

Slovenski den na Dolenjom Seniki

Te den so vsi gučali gnaki gezik – gezik veselja

Dolenji Senik je v Porabji tista ves, v sterij je že od inda najbolje mejšano prebivalstvo (lakosság). V toj vesi, stera ma kauli 400 lidi, živijo Slovenci, Nemci pa Vaugri, zatok majo

cilj tauga popodneva je, ka bi nam malo nazaj v spomin prineso šege pa navade. Vej pa tisto, ka je gnauksvejta redno gesensko delo bilau na vesi, se pomalek vse pozabi pa grata

beréjo vküper perge, gda kokauši zakolejo, ka več nišče ne dela nej vankiše pa nej blazine. Gda so lidgé inda vküper opravljali takšna opravila, so nej samo delali, liki se veselili, spejvali, so pripovedjali, tak so te bole gorostale naše slovenske pesmi pa rejč se je tō ohranjala. V gnešnjom svejti pa ranč za tau nej mamo časa, ka bi se malo stavili pa bi se radüvali lejnim gesenskim farbam.

Tau gesensko nedelsko popodné je služilo vsejm tem ciljom, malo smo se stavili, se družili, se spominali, kak je inda bilau. Pri tom so publiku pomagali členi Kulturno-umetniškoga društva Būdinci, steri so notapokazali, kak so gnauksvejta kapüsto kvasili. Na oder so si pripravili velki škaif, mali škaif, ribaš pa kukač pa kakšni dvajsti kil kapüste. Medtejm ka so ženske spucale pa razrezale kapüsto, stari gazda go je ribo, je mlado ma gazdana trbelo nogé zaprati, če je pa prej prejšnji den gnoj vozo. Ženska, stera ma je nogé prala, ma je redno dolazordala grinte, ka so ga po tistim s čistimi nogami zdignili v škaif, ka bi kapüsto klačo. Pri takšnom deli pa mora cejla držina pomagati, istina, ka so mati nej fejš za nüc bili, ka je oče vöovado, ka radi posanco zdigajo, sin tō malo vdardjeni bijo, dapa po svoje sta

püsti, istina, ka je očino nogau tō večkrat zavado. Publika se je med tejm, ka je pila domanji mošt, fanj nasmejala pa sama tō sodelovala, najbola pri koštava-

ke slovenske samouprave Laci Bajzek. Dapa gledalcom se je nika nej midilo domau, spoj pa te nej, gda so začnili igrati mladi goslarge društva iz Būdinec. Ni-

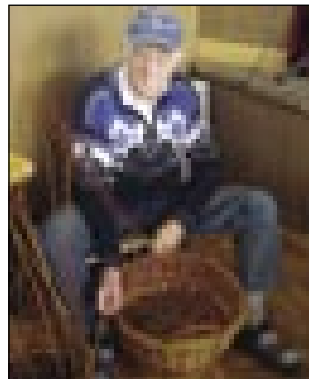
Tak so inda kapüsto kvasili. Vsakši dela svojo: ženske čistijo kapüsto, stari gazda go riba, mladomi pa nogé perejo, ka de go klačo

dvej manjšinske samouprave, slovensko pa nemško. Vsakša ma svoje programe, dapa na te programe vsigdar pozovejo cejlo ves, vsikšo držino, ne gledajo na tau, če so Nemci, Vaugri ali Slovenci. Steri z dobrim srcaum vzemejo pozvanje, pridejo na vsikši program.

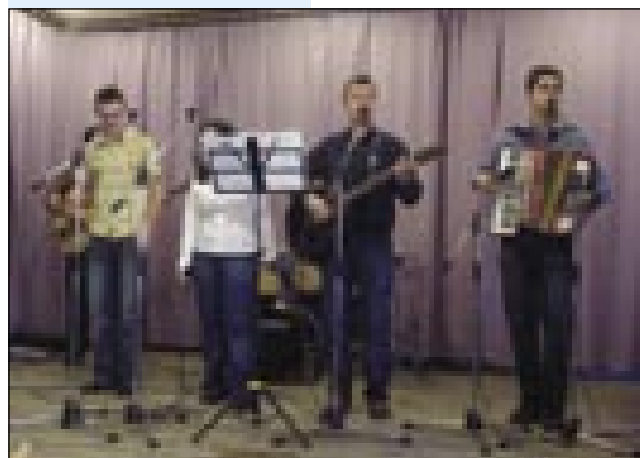
Tak je bilau tau 24. oktobra tō, gda je slovenska samouprava pripravila slovenski den. Dvorana kulturnoga dauma se je lepau napunila, dišalo je po pokaraji pa po gesenskom sadi, ka so gledalce počakali s skrbno pripravljeno razstavo domanjoga pokaraja, steroga so spēkle ženske iz vesi. Bili so makovi pa orejovi bejglinge, vrtanke, pokaraj s karične repe, djabkove pogače... Pauleg toga so ešče vöpostavili gesenski sad, djapke, grauzdje, gostanje, olüpane goščice, posüšene grbanje ptt. Stare meštrije so tō nej falile, na enom stauli smo si leko poglednili rauže pa püšle iz krep papira, v ednom kauti pa v živo tau, kak se iz pantovca pletéjo košarge pa korblacke. Tau je notrapokazo Pišta Barabaš, steri je cejlo popodne lepau pomalek delo.

Gledalce pa goste je pozdravila členica slovenske samouprave Marija Čato, stera si je te program vözmislila. Kak je pravla,

indašnja šega. Gnauksvejta so lidgé več vküper ojldi, se družili. Vküper so goškice pa kukarco lüпали, perge čejsali. Zdaj, če

Pišta Barabaš je košare plejo

Mladi goslarge iz Būdinec so v dobro volau spravili gledalce

sto ešče sadi tikvi, gaule sadi, ka bi menje dela bilau z njimi, tisti, steri ma kukarco, go sam vöolüpa, stare materé več tō ne

obadva pomagala. Gda je stari gazda trüden grato, so mati tō pokazali, ka oni tō znajo ribati, sin je pa s kukačom tučo po ka-

Razstava domanjoga pokaraja je hvalila flajsne ženske roké

nji kapüste. Skauz so pa na odri bile būdinčarske ljudske pevke, stere so s svojim popejvanjom davale volau tistim, steri so delali. Gda je kapüsta sfalila, so za

štérni so samo popejvali, dapa bili so takšni tō, stere so začnile srbeti peté pa so se flajsno zavrteli. Tak dolgo, tak dolgo, ka je štiri vöra gratala pa je v cerkvi k

Gledalcom se je trno vidlo, ka se je godilo na odri

seuv pospravili pa škaif med popejvanjom odnesli.

Po njini predstavi so pa tri nauter spopejvale domanje ženske, stere so se za tau priliko nej ejkstra pripravljale. Če bi človek nej znau, ka je tau bijo samo priložnostni zborček (alkalmi kórus), bi mislo, ka redno majo probe pa ojdiyo spejvat. Leko, ka bi se domanjoj samoupravi splašalo razmisliti o tom, ka bi na Dolenjom Seniki tō leko meli ljudske pevke.

Nastopajočim pa tistim, steri so pomagali pri programi, se je zahvalo predsednik dolenjesenič-

meši zvonilo. Tej eni so brž odšli k meši, dapa goslarge so prosili, naj ne odidejo, ka oni nazaj pridejo. Pa tak je bilau, po meši se je pomalek pa začnili puniti dvorana, plesanje pa spejvanje sta držala do kmice, pa ništrnim se je ešče te nej dalo titi domau. Več lidi je pravlo, ka je trno lepi den bijo, ka je pa največ vrejdo bilau, je tau, ka so se spontano leko družili, pogučavali med sebov pa z gosti iz Būdinec, vej so pa te den vsi gučali gnaki gezik, gezik veselja.

Marijana Sukič

OD SLOVENIJE...

Gjerkeš novi minister za lokalno samoupravo

Državni zbor je na predlog predsednika vlade Boruta Pahorja za novega ministra brez resorja, pristojnega za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, z 48 glasovi za in 30 proti imenoval 44-letnega profesorja na novogoriški univerzi Henrika Gjerkeša. Gjerkeš je po imenovanju v državnem zboru napovedal, da bo njegova prva prioriteta nadaljevanje prizadevanj za pokrajinsko zakonodajo.

Drugo prednostno področje pa je črpanje evropskih sredstev, kjer mu bo pomagala tudi prejšnja ministrica, ki v njegovem kabinetu ostaja kot svetovalka.

Postopek imenovanja novega ministra za lokalno samoupravo je povzročil trenja v koalicijski stranki DeSUS. Predsednik stranke Karl Erjavec je namreč predsedniku vlade Borutu Pahorju kot kandidata za ministra predlagal širši javnosti doslej neznanega Henrika Gjerkeša, kar je razburilo del strankine poslanske skupine. Njen vodja Franc Žnidaršič in poslanec Vili Rezman, ki sicer ni član DeSUS, sta Erjavcu očitala nedemokratsko vodenje postopka in izrazila pomisleke v zvezi s kadrovsko politiko DeSUS.

Sindikati in vlada sklenili kompromis glede plač v javnem sektorju

Pogajalci vladne in sindikalne strani so v šestem krogu pogajanj uspeli zblížiti svoja stališča glede plač v javnem sektorju. Po več kot devet urah pogajanj so pripravili tekst aneksa h kolektivni pogodbi za javni sektor in dogovora o odpravi pomanjkljivosti plačnega sistema ter ga tudi parafirali. Tako so dorekli vprašanje višine regresa za prihodnje leto - ta bo 692 evrov, dorekli pa so tudi nova datuma, ko bodo javni uslužbenci dobili izplačan še tretji in četrti del uskladitve - tretjo četrtino bodo javni uslužbenci prejeli 1. 10. 2010, zadnjo četrtino pa 1. 10. 2011. S sklenjenim se je seznanila tudi vlada, ki je pooblastila ministrico za javno upravo Irmo Pavlinič Krebs in ministra za finance Franceta Križaniča, da v imenu vlade podpišeta aneks in dogovor. Da pa bosta oba dokumenta veljavna, ju mora na sindikalni strani podpisati vsaj 15 sindikatov štirih različnih dejavnosti.

Stari farof je prišlo nazaj v »slovenske roké«

Na Gorenjem Seniki je ena najlepša iža stari farof (župnišče), kde je več kak petdeset lejt živo gospaud Janoš Kúhar. Po njinom smrti so cerkvene kotrige stari ram odale, kúpo ga je vogrski zakonski par.

več nej ladala delo s turisti, sina sta se pa nej stejla s tejm spravlati. Zatok sta že par lejt mejla namen, ka stari farof odala.

Kak je prišo stari farov pá v »slovenske roké«, sam zvedla od pred-

se te ešče gnauk dolasedli z lastniki pa se z njimi pogaudili, ka pet milijaunov tapistijo. Zatok, ka se za evropske projekte dobijo pejnazge naknadno (utólagosan), so morali na banki na pausadbo vzeti 26 milijonov, 15 milijonov so pa svoji pejnez vcújdjali. Letos septembra

Na pitanje, ka vse bau v starom farofi, je Ropoš povedo, ka je zdaj najprva naloga, ka se napravi razstava, dugoročno pa je iža primerena za mlašeče tabore, raziskovalne (kutató) tabore, leko bi se kakšne sobe tó vóдавale. Razstavo mora napraviti strokovnjak, muzeolog,

Predaja ključov, na kejpi držina Nagy in predsednik DSS Martin Ropoš

Stari farof je tistoga ipa trno lagvo vógledo, trno moker je bijo, stené so pokale, pod je prno. Zakonski par Nagy je hišo dau obnoviti s ciljom, ka so se želeli spravlati s turizmom. Tistoga ipa so vkrajvtrgnili železno zaveso na granici, pa so lidgé z drugi krajov Vogrske odkrili našo krajino, naše vesnice. Sploj pa tisti, steri so steli meti mir, čisti luft... Sreča je bila, ka sta Imre pa Nuši Nagy mejla občutek (érzék) za lepoto pa starine, tak sta

sednika Državne slovenske samouprave, Martina Ropoša.

12. oktobra smo prejkvzeli hišo z opremo Janoša Kúharja, ka je za nas najvejša vrejdnost, je povedo. Zatau, ka bi Državna samouprava dolakúpila stari farov, se je leko odlaučila s pomočjav projekta Saused k sausedi, šteroga je pripravila Razvojna agencija »Slovenska krajina«. Tak so te z držino Nagy podpisali predpogodbo (előszerződés), ka za 60 milijonov

so podpisali končno pogodbo, pa so vóplačali tisto, ka so ešče dužni bili. Martin Ropoš je pravo, ka zdaj najbolje delajo na tom, ka bi vse potrebne papire, dokumentacijo pripravili pa poslali na Ministrstvo za kulturo, stero jim mora dati engedel (dovoljenje), ka bi v tej iži delo muzej (slovenska zbirka), v sterom bi se notapokazalo življenje na farofi pa vse, ka je povezano z njim. Leko, ka do go zvali Kúharjeva

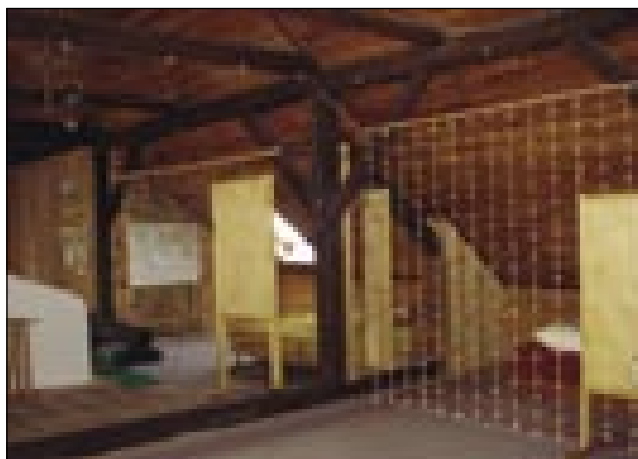
domaćija, leko, ka ovak, nejso se ešče odlaučili, dapa tau bo samostojna inštitucija. Do konca novembra ščejo notradati vse papire, zatok ka de drugo leto ešče bole siguren (strogi) zakon, po šterom se vóдавljajo dovoljenja za muzeje ali stalne zbirke.

za njega so sredstva (pejnazge) v projekti Saused k sausedi, dugoročno bi se pa šikalo goravzeti kakšnoga hišnika tó, vej sta pa hiša pa funtoš velka, nekaj za tau mora skrbeti.

M. Sukič

V starom farofi je več takšni lejpi kal

Na paudi se leko spi, tau de dobro za kakšne tabore za mlajše

pa te skrb mejla na staro opremo (omare, poste, stauce, staule, kale), ka je v starom farofi ostalo po gospaudi Kúhari. Celo več, spodkar v klejti se je napravila ena razstava o gospaudi Kúhari pa tisti župnikaj, steri so služili taumi, ka bi slovenska rejč gorostala v našoj krajini. Dapa lejta so šla, onadva sta tó starejšiva gratala pa sta sama

forintov dolakúpijo farov z opremo (berendezés) vret. Te so njim vóplačali 15 milijonov forintov, te pejnaze so dobili od Manjšinskega oddelka na Uradu premiera. Dapa letos vleta se je zvedlo, ka pri projekti Saused sausedi vsi partnerji dobijo za 30 procentov menje pejnez - za odkúp farofa so dobili/bodo dobili 31 milijaunov - tak so

V spomin žrtvam

Med drugo svetovno vojno je trpelo v sárvárskem taborišču več tisoč internirancev, med njimi 589 Slovencev iz Prekmurja. V 26 grobovih počivajo tisti Slovenci, ki se nikoli niso vrnili na svoje domove. Pred prvim novembrom so sárvársko pokopališče obiskali tudi predstavniki Slovenije, med njimi veleposlanica v Budimpešti Darja Bavdaž Kuret in generalni konzul v Monoštru Drago Šiftar.

Pismo iz Sobote

Komanda

Lüblene moje, dragi moji, na taum svejti je tak, ka je vsigdar nekaj prejdjen. Če mi tau škemo ali nej, nekaj nam vsigdar komando drži. Ne gučim od soldačije pa od kaj takšoga. Gučim od toga našoga vcejlak normalnoga sveta. Té naš normalen svejt je takši gé, ka mi, tisti bole mali lidge, vsigdar moramo komande poslušati.

Ge se prve komande spoumnim eške kak trno mali pojbič. Na, nej svoje komande. Mamine komande:

»Zdaj pa spati moraš, ka velki pojep zrasteš!«

Po tejm pa poumnim, kak mi je tadale zapovedjala:

»Vej pa dun pri méri boj! Ne naganjaj se kaulivrat!«

Na, po tejm se je zglaso moj oča:

»Vej pa njaj ga! Nej njemi trbej komandejrati, kak tebi v službi komandejrajo!«

»Zdaj boš pa eške ti meni komandejro,« njemi je nazaj zabrusila moja mama.

Tak, vidite, se je začno moj žitek. S komandami! Pa je brez nji nikak nej šlau tadale. V šauli ji je bilau v eni vōri več kak pa v vsej najbolje mlašeči lejtaj.

»Včiti se moraš!«

»Vrli moraš biti!«

»Brž tau naredi, ovak nede vredi!«

»Vse trbej zesti!«

Té komande so se vlekke prejk cejli mladi lejt.

»Ne smeš lagvo od profesorov gučati!«

»Ti samo skrb mej za včenjé, drugo naj te ne briga!«

Pa sam se vōnavčo za svojo službo. Kelko je eške tam bilau pa je eške komande. Telko, kak ji nega v svej soldačijaj toga svejta. Zvün toga pa poslušam komande po teveni pa po radioni. Zdaj, v tej časaj krize, meni pa vsem drugim komandejrajo, kak se moramo ravnati, kak trbej šparati, kak trbej naše najbolje prejdne razmeti, ka uni samo za naše dobro brodirjo. Ka vam od komandejranja moje tašče Regine, trno čedne ženske, sploj ne gučim. Njene komande vsikši pozna, ge pa je najbolje od vsej čütim na svojoj kauži.

»Prajla sam, ka trbej grede vcejlak ovak gorskopati!«

»Nikak ovak nede, kak samo tak, kak ge povejm!«

»Gnes niške nede manjaro, ti moj zet pa eške najmenje!«

Zvün njé mi tü pa tam komandejra moja žena, mojiva mlajša pa vsigdar tisto komando mata:

»Ata, daj pejneze za pico pa kolo!«

»Pelaj naja v šaulo!«

»Morava meti nauve bicikline!«

Ja, lüblene moje, dragi moji! Tak mi komandejrajo od vseposedi. Ge pa sam nej nigdar nikomi komandejro. Pa bi tak rad kakšo redno komando komi ta spüsto. Najbole bi tau rad naredo mojoj tašči Regini, trno čednoj ženski. Vi si gvüšno brodirite, zakoj bi mi tau tak trno dobro spadnolo, ka nej?

Miki

VISOK JUBILEJ SOBOŠKE GIMNAZIJE

Murskosoboška gimnazija, pomembna izobraževalna ustanova v Prekmurju, praznuje letos 90. obletnico ustanovitve. V jubilejnem letu so pripravili več prireditev in dogodkov. Med vrhunce praznovanja lahko brez večjega tveganja štejemo literarni večer v Pokrajinski in študijski knjižnici, na katerem se je Danica Muhič pogovarjala s pesniki in pisatelji, ki so končali soboško gimnazijo ali so na njej poučevali. Poslušali smo pripovedi in odlomke del Marije Sreš, Evalda Flisarja, Bee Baboš Logar, Milana Vincetiča, Francija Justa, Suzane Tratnik, Vladimirja P. Štefaneca, Štefana Kardoša, Katje Eman, Norme Bale in Lučke Zorko. Povabljeni sta bila tudi Branko Šömen in Valerija Perger, vendar se pogovora nista uspela udeležiti.

Čeprav so se nekdanji dijaki soboške gimnazije uveljavili na številnih področjih tehničnih ved in humanistike, je zbrana pisateljska skupina, kljub velikim razlikam v letih in ustvarjalnem opusu, delovala enkratno, s sporočilom, da je ta prostor doslej v zakladnico slovenske kulture prispeval izjemen delež. Če k tem dodamo še tiste besedne ustvarjalce, ki so končali druge srednje šole, potlej je bera izjemno velika; če je Prekmurje skromno v gospodarskem smislu, zagotovo ni v kulturnem na različnih področjih umetniškega ustvarjanja.

Tekst in foto: eR

Damo vam na znanje

Razvojna agencija Slovenska krajina bo v okviru projekta Sosed k sosedu držala delavnico 14. novembra 2009 v porabski domačiji v Andovci. Zdaj de se včilo pletenje s kukarčnoga lupinja. Če bi se radi vi tō naččili, pozovite nas na tel.: 00 36 20 291 2725.

... DO MADŽARSKE

Še ni konsenza o reformi o financiranju volilne kampanje

Dve civilni organizaciji, Transparency International (TI) in Freedom House (FH) sta pripravili predlog zakona o načinu financiranja volilne kampanje. O predlogu so predsedniki parlamentarnih strank razpravljali 26. oktobra, a do odločitve še ni prišlo, ker nobena stranka ne podpira reforme v sedanji obliki. Po predlogu zakona bi znesek za kampanjo enega kandidata dvignili z 1 milijona na 5 milijonov forintov. V zvezi s trajanjem kampanje pa civilni organizaciji predlagata 60 dni uradnega kampanjskega obdobja. Podpredsednik FH-ja Bálint Molnár je po sestanku povedal: »Možno je, da bodo stranke do naslednjih parlamentarnih volitev sprejele nov, kompromisni predlog o reformi, tako bi kampanje v naslednjem letu že potekale po novem zakonu.«

Skupna stavka sindikatov Madžarskih železnic

Na Vzhodnem Prekodonavju je 28. oktobra skupaj demonstriralo pet sindikatov Madžarskih železnic proti načrtu, po katerem bi vlada ukinila več stranskih železniških prog. Demonstracija je potekala dve uri, železniški potniški promet je bil v celoti prekinjen dopoldne od 10. do 12. ure. Stavko so predstavniki sindikatov označili kot uspešno in upajo, da bo vlada preklicala svojo odločitev o ukinitvi železniških prog.

Močno upada število prebivalstva

Na Madžarskem je opaziti stalni upad števila prebivalstva. Če bo število upadalo v taki meri kot do zdaj, bo živelo leta 2010 na Madžarskem manj kot deset milijonov prebivalcev. Upad rojstev in odselitve iz manjših naselij povzročajo staranje prebivalstva na podeželju. Po podatkih Centralnega statističnega urada se je na Madžarskem v prvi polovici leta 2009 rodilo za 47 tisoč manj otrok. Naravni upad števila prebivalstva je bil za 20 odstotkov višji kot pred enim letom.

»Če mi vsi pridejo na pogreb, sterim sam stüdenec kopo, mo meu dosta lidi«

Gnesden je pá vsigdar več tisti, šteri doma stüdenec dajo kopati. Vejn zato, ka cejno, ka za vodau moramo plačati, od leta do leta zdigavajo, pa vleti se ne spleča s tauv vodauv iz veškoga vodovoda polejvati. Dapa nej je léko tašoga človeka najti, šteri se ešče razmej k toj meštiji, zato ka ji je malo, pa vejn že ranč neškejo tau delati. V Búdinci poznám enga človeka, šteri so spoj dosta stüdenecov skopali. Oni so *Jože Horvat*, po domanjom Vankin Djauži ali kak njim edni pravijo Kubikuš. Istino, ka oni več ne delajo, dapa meštijo so

Jože Horvat (Vankin Djauži ali Kubikuš) pred domanjim stüdencom

prejkdali sinej, šteri, če trbej, gdakoli pa komakoli de kopo stüdenec.

• *Djauži, zaka pravijo vam tau ka Kubikuš? Do tejga mau sam tak mislo, ka tau je vogrška rejč.*

»Moj dejdek je vö v Avstrijo odo štrejko navožavat pa tisti lidam so prajli, ka kubikuš, šteri so s taligami navožavali zemlau. Gda so dejdek doma zemlau krajvozili, gde se je te ram zido, te so njim vönajšli, ka kubikuš. Zato mena edni tö tau pravijo, ka Kubikuš, dapa po pravici so se dejdek tak zvali.«

• *Djauži, kak ste se vi vönavčili stüdenec kopati?*

»Tü doma, gda se je te stüdenec zido, dja sam vajenec (inas) bijo, dapa dostakrat sam odo nutra mero držat. Majster je kopo stüdenec, pa domau mogo titi, zato ka je krava kotila. Ka š zdaj, šolin-

ge trbelo postavlati, pa sam dja üšo, ka mo probo, če de šlau. Pa je šlau, zato ka gda sam mero držo majstri, te sam vido, kak oni delajo. Gda so majster nazaj prišli pa so poglednili, ka sam delo, so prajli, ka dobro. Tak sam te

dja pomalek začno stüdenec kopati.«

• *Kelko stüdenecov ste vsevküper skopali?*

»Če mi vsi na pogreb pridejo, te mo dja sam meu dosta lidi, telko stüdenecov sam skopo. V eni zimi kauli deset.«

• *Tau je zato krepko delo bilau, nej?*

»Vejš, ka zemlé vöpride iz ednoga stüdenca? Iz te zemlé, ka sam dja že vöskopo, bi že leko bloke zido. Na, zato sam nej cejlak sam bijo, zato ka moje padaše sam vsigdar s seuv meu. Dapa material je moj bijo, svoje vauže, škaf pa škir.«

• *Vi ste vsigdar tau delali, s tejm ste si krüj slüžili?*

»Tau sam samo pozimi delo, zato ka vleti nej bilau časa za tau. Nej mena pa nej drugim, šteri so dali kopati. Ovak sam doma na kmetiji (gazdiji) delo. Stüdenec sam novem-

bra začno kopati, pa sam aprila ejnjo. Tisto zimo sam telko prislüžo, ka sam edno strejo küpo.«

• *Kak ste meli cejno za eden stüdenec?*

»Tau je na mejter šlau. Za eden mejter kopanja pa betonejranja sam proso tri gezero tolarov.«

• *Te ste vi radi bili, če ste dugo nej prišli do vode, pa je stüdenec globki bijo.*

»Nej, zato, ka sam dela emozavole, drugo pa tau, ka na globko kopati je že žmatnejše, kak če bi samo par mejtrov bijo v zemlej. Gda globoko kopaš, te že dosta trbej valek goniti, dočas škaf vöpoženěš. Dja sam najbola silo, ka tadala, tadala, zato ka drugi so me že čakali. Od zazranka do kmice smo delali, pa voda se je večina te pokazala.«

• *Kak tau?*

»Tau ne vejm, dapa večer je vsigdar sila bila, zato ka gda je voda prišla, te smo ešče mesto mogli napraviti za njau. Ovak, kak voda dé, te tam zemlau vse vözaperé, pa ešče tadola je trbelo skopati, kak visiko de stala voda. Bilau je, ka tak fejš tekla voda, ka eden škaf zemlé sam goraposlo, pa tri škafe vodé. Štera vretina pride v trdom, tista se zdigne, štera pa v šaudri ali v pejski, tista je hitra pa dé naprej.«

• *Šteri stüdenec ma dosta vode?*

»Möjdna voda je dobra, štera se v dve vöri dvajsti centimetrov zdigne. Tista leko ma dva mejtra visiko vodau. Nagla nej dobra, zato ka ona svojo paut ma, pa ide tadala.«

• *Kelko vode mora stati v ednom stüdeneci?*

»Najmenja mejter mora meti. Sploj visika je tö nej dobra, zato ka te je pa stoječa voda, pa tisto je že nej za piti. Bau-

še je, če voda kak tečé, tak pomalek se tacvré, pa te vsigdar friško vodau maš.«

• *Prvin kak bi vcujstanili kopati stüdenec, ste vretino*

Škir, s šterov se stüdenec kopa

iskali, ali ranč kak je prišlo?

»Vskšo paut smo najprvin vretino iskali. Leskove palice smo v roke vzeli, štera je na ednom rasi ednoletna bila, na drugom rasi pa dvoletna. Dvej taše smo v roke vzeli pa tak smo te šli. Gde je vretina bila, tam je te šiba tadola üšla, tam je bila vretina.«

• *Bilau je tak, ka ste zaman kopali, nej bilau vretine?*

»Nej, tašo je nej bilau. Bilau je tak v Čöpanca, ka je vretina spoj globoko bila, pa smo bola ejnjali, zato ka gazda pravo, ka on tak globoko nede vodau vögono. Bola de pod brgaum vönoso. Telko sreče je emo, ka vse, ka smo vöskopali, je šauder bijo. S tauga šaudra si je vse fundament napravo, ka je nüco pri zidanji kuče. Tau je gnauk bilau, gda smo ga zakopali, ovak pa nika.«

• *Steri je bijo najglobši stüdenec?*

»Najglobši stüdenec, ka sam ga kopo, je edentresti mejtrov globoki bijo.«

• *Eden den kelko mejtrov globoko leko vöskopa stüde-*

nec?

»Bilau je tak, ka devet mejtrov dnevno, dapa bilau je tak, ka samo mejter. Zato, ka je tak trda zemla bila. Več bi vdjo,

kak smo vsejkli edno paut. Tisto je mantranje bilau.«

• *Kakšno škir ste nücali?*

»Na kratko štilo krčafko, kramp, lopato pa leseni škaf, tau je bilau vse. Zdaj je tau škir že sin vse prejkvzejo, zato ka zdaj dja ne odim več stüdenec kopat. On pa ma volau zatau, naj dela.«

• *Tau je zato nevarna meštarija, zato ka globoko pod zemlauv trbej delati. Nikdar niše nesreče se nej zgaudila?*

»Hvala baugi, nej, dapa gnauk bi se leko, samo te sam pa srečo emo. Gda je škaf nazaj dolaspadno v stüdenec, ranč pred menov je dolaspadno. Tau je bila sreča, ka sam te ranč nej kopo, liki stau sam pa sam tak počivo. Če bi naprej nagnjeni bijo, te bi me vrag vzejo, vejpa te sam že dvadvajsti mejtrov globoko kopo.«

• *Vi, šteri ste vsigdar vretino iskali, pa stüdenec kopali, vi radi pijete vodau?*

»Opasno. Dja vleti tü mam pipo pa kreglin, pa tau je moja glavna pijača. Dja spoj dosta vodé spijem.«

Karči Holec

OTROŠKI

SRAKINO GNEJZDO SRAKE ČRNEMLAKE

Na starom oreji si je mlada sraka v lüknji napravila gnezdo. Istina, ka je una mlada sraka gé, depa ranč tak vej kradnoti, kak tou delajo velke srake. Ja, kakšna sraka pa bi bila, če bi tou nej vedla delati, ka nej? Že od najbolje mladi noug go zovejo sraka Črnamlaka. Tou pa zato, ka se najraj drži tam pri Črni mlakaj. Kradne, kradne pa vseposedi, samo naj se njoj prilika pokaže. Tak kak tistoga dneva, gda je najšla...

KOTIČEK

SRAKA IZ MERKE

Edni lidgé radi ojdijo po svejti. Eni so takši, eni pa se bole doma držijo. Eni nigdar méra nemajo. Samo bi kauli ojdli pa spoznavali nauve lidi pa nauve krajin. Ednim drugim pa je zavolé doma biti. Pa je s srakami ranč tak. Edne lejčejo daleč vkraj od svoji gnejzd. Edne druge pa se samo svojga gnejzda držijo pa samo malo kauli lejčejo. Depa kakša sraka je prišla ta k Črnim mlakam, takše je eške nej bilau. Biu je den kak vsikši drugi. Srake so bile gizdave kak vsikši den. Srakale so pa raščale, kak vsigdar šegau majo. Najbole pa sraka Črnamlaka pa njeni mouž Marjetica. Pa bi takši den kak vsikši drugi tó ostano. Bi ostano, če bi nej nin kauli paudneva prišla una. Že od daleč se je vidlo, ka je nej sraka kak vsikše druge. Že na daleč je bila ovakša kak vsikše druge. Pa nej zavolo perdja ali ovakšoga klúna. Nej zatoga volo. Že na daleč se je vidlo, ka je prišla trno od daleč. Vidlo se je že na daleč, ka je spoj nej kakša domanja sraka. Domanje srake so brž klúne vküper djale pa začnole srakati. Ja, trno ji je migalo, ka je tau za edne srake. »Ge go pitam, ka sam najbolje maudra sraka,« so se vómetale edna pred drugo. »Ge go dem pitat, ka vej m najbolje srakati,« ji je dola stavila sraka Črnamlaka, njeni Marjetica pa njoj je tau dau valati.

Pa so njoj dale valati druge srake tó. Odletejla je ta na tisto vejko, na steroj je tihinska sraka počivala od druge pauti.

»Na, kak je kaj?« go je pitala.

Tista tihinska sraka pa si je samo na velki zdijavala. Nika je eške nej mogla nazaj prajti. Počakala je, naj do sape pride. Nin za dvej vóri si je njala na velki zdijavati pa sopiti.

»Na, kak je kaj? Ge sam sraka Črnamlaka. Tü sam doma. Sto si pa ti, če leko pitam?«

»Ge sam pa sraka iz Čikagona,« je prajla.

»Jaaaa, tou je ves tam za tistim brgaum?« je migalo srako Črnamlako.

»Ti rejsan nika ne vejš. Čikago je velki varaš v Merki. Če boš tau bole vejdlá, ge sam iz Merke.«

»Aaaaa, iz Merke! Ja, ja, vej m, vej m, iz Merke,« se je delala, kak bi tau vejdlá, tau, gé je ta Merka. »Iz Merke je prišla es k nam!« je začnola na glas srakati, naj druge srake tau tó zvejo.

Tak nagnauk so se vse domanje srake sipale kauli nje. Vsefele so go spitavele. Pa bole so spitavele, bole je tihinska sraka bila gvúšna v tejm, ka spoj edna ne vej, ka je tau Merka.

»Dola se stavite!« je samo nagnauk zraščala. »Merka je daleč, daleč od tejc. Depa tou ne vejte, ka si svoje

zadnje samo v domanji gnejzdaj segrejevate. Vej bi ge tó nej vejdlá, depa tak se je zgodilo.«

Začnola njim je pripovedjati, kak je tou bilou. Eške kak trno mlada sraka je svoj klün nut rivala vseposejdi. Ja, kak vsikša poštena sraka, je njou tó vse migalo. Pa je gnauk nika premetavala po nekšnoj velkoj kišti. Nagnouk so prišli lidgé, so kišto doj zabilo pa jo djali na velki šift. Cejla lačna pa postrašena je tak prišla v Merke. Pa je tak nazaj iz Merke prišla tó. »Vej si pa ti naša sraka!« je skaučila sraka Črnamlaka.

»Ka bi pa nej! Depa sedem lejt mi je trbelo, ka sam najšla takšo kišto, ka je z Merke nazaj es domou prišla.«

Marjetica jo je pogledno globko v oči. Gledó go je pa gledó, dokejč je nej zraščó najbolje na glas: »Vej si pa ti iz gnejzda naše plantave srake!«

Ja, zdaj so go nagnouk vsi spoznali. Najšla je cejlo svojo žlato, samo ato pa mamó nej, ka go eške itak išketa. Velko srakovo veselico so držali. Tri dni pa tri noči so raščali pa srakali, ka se je čülo eške dale kak do Pešte pa do Lublane. Kakoli, ka je že eden čas doma gé, se eške itak od daleč vidi, ka je iz Merke prišla.

Miki Roš

Sprejem novincev 2009

16. oktobra je bil na monoštrski gimnaziji sprejem novincev. Dopoldne so si morali obleči kopalke, plavutke, plavalna očala, žabice, plavalne kape in gumijaste rokavice. Na hrbtu so nosili zalivalko. V prvi uri so hodili po razredih in plesali. V vsakem razredu so jih veselo sprejeli. Po šesti šolski uri so lahko šli domov. Ob štirih so se morali vrniti na šolo. Takrat se je začela »resna posvetitev«. Najprej so morali predstaviti svoj program. Plesali so različne ples, kot je rock and roll, hip-hop in disko ples.

Potem so pa morali opravljati različne naloge. Takšne naloge so bile naprimer:

mer: iskanje nekaterih učiteljev; predaja limone iz ust v usta; ples; petje; prodaja opeke v mestu; serenada v mestu; stepanje beljaka; jaj-

ce speljati navzgor po hlačnici do pasu; jajca metati v vrečko; obraz si namazati z medom in iz moke izpihati ping-pong žogico; v stepeni

sladki smetani poiskati tictac bonbonček; dekle ima kefir med kolena in od tu ga mora vlivati fantu v usta; fant mora držati svečo, de-

kle pa jo z vodno pištolo ugasniti; špageto brez pomoči rok spraviti v slamico; med skleci (fekvótámasz) izlizati iz sklede puding, v katerem je poper; denar med dvema prstoma nesti z ene strani na drugo stran. Ko so te naloge naredili, so morali dati zabavno zaobljubo, pri čemer so morali obljubiti veliko stvari. Po prisegi so dobili ogrlice iz rozin. Ta dan se je zaključil z diskom, ki je trajal do polnoči.

Upam, da smo preživeli vsi zelo zabaven dan, in to, da si bodo dijaki tudi naslednje leto izmislili tako kreativne naloge.

Martina
Zakoč

KAUT

MLAŠEČI

PETEK, 06.11.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 SREBRNOGRIVI KONJIC, RIS., 9.35 RISANKA, 9.45 PREIGRAVANJE IN KUHINJA, DOK. FILM, 10.00 ENAJSTA ŠOLA, 10.35 JASNO IN GLASNO, 11.30 TO BO MOJ POKLIC, 12.20 OSMI DAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZGODBA O INDIJI, DOK. SER., 14.10 PERNHARTOVE PANORAMSKE SLIKE, 14.20 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 DOKTOR PES, RIS., 16.00 ČRNA ZABA, OTR. SER., 16.10 SPRETNI PRSTI, 16.25 LINUS IN PRIJATELJI, NORV. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.50 DUHOVNI UTRIP, 18.05 ANICA IN POČITNICE, OTR. NAN., 18.35 VIPO, RIS., 18.45 ZAKAJ?, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA, 20.30 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 POLNOČNI KLUB, 0.15 DUHOVNI UTRIP, 0.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 06.11.1991, 0.55 DNEVNIK, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFOKANAL

PETEK, 06.11.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 8.50 TV PRODAJA, 9.20 MULČKI, OTR. SER., 9.45 ŽOGARIJA, 10.15 ŠPORT ŠPAS, 10.40 GLASNIK, 11.05 EVROPSKI MAGAZIN, 11.35 OPUS, 12.00 ČRNO BELI ČASI, 12.15 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 06.11.1991, 12.45 TO BO MOJ POKLIC, 13.15 ŠPORT ŠPAS, 13.45 NA UTRIP SRCA, 13.45 NAVDIH KLASIKE, 13.50 SPREMINJAMO SVET Z GLASBO, 14.40 TV PRODAJA, 15.10 CIRCOM REGIONAL, 15.40 MINUTE ZA ..., 16.10 MIGAJ RAJE Z NAMI!, 16.40 MOSTOVI - HIDAK, 17.10 BRAT BRATU, HUM. NAN., 17.50 V DOBRI DRUŽBI Z BLAŽEM, 18.50 ZLATA ŠESTDESETA, 20.00 VELIKI POK, DOK. ODD., 21.00 ZAKON V MODREM: PRIMER MEDENIH TEDNOV, IT. NAD., 21.50 BLAZNOST, AM. FILM, 23.30 PLESNA ŠOLA MARILYN HOTCHKISS, AM. FILM, 1.10 GANĐZA, AM. NAD., 1.40 INFOKANAL

SOBOTA, 07.11.2009, I. SPORED TVS
 6.15 KULTURA, ODMEVI, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 7.30 PRAVLJICE IZ MAVRICE: TINKO POLOVINKO; VRTILJAK: LABODA; BIBA, OTR. ODD.; NOTKOTI: POBEG, LUTK. SER.; TU STA TRIGLAV IN T, OTR. NAD., 9.15 AGI IN EMA, SRBSKI FILM, 10.40 POLNOČNI KLUB: KO POTRKAVAJO KLEKLJI, 11.55 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.05 MARY WHITE, AM. FILM, 15.50 OGLASI + NAPOVEDNIKI, 15.55 O ŽIVALIH IN LJUDJE, 16.10 ZDRAVJE, 16.30 USODA, 16.35 ALTERNATIVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 ZAKAJ PA NE, 17.40 NA VRTU, 18.05 NAGRADNA IGRA, 18.10 Z DAMIJANOM, 18.40 POZABLJENI IGRAČI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.05 ŠESTI DAN, AM. FILM, 22.20 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.55 HRI-BAR, 0.00 KDO POBIJA KIFELJCE?, ANG. NAD., 0.55 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 07.11.1991, 1.20 DNEVNIK, 1.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFOKANAL

SOBOTA, 07.11.2009, II. SPORED TVS
 6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 8.30 TV PRODAJA, 9.00 SKOZI ČAS, 9.10 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 07.11.1991, 9.35 POLEMKA, 10.35 POSEBNA PONUDBA, 10.55 CIRCOM REGIONAL, 11.25 MINUTE ZA ..., 11.55 ZGNZ - BIG FATHER/2, 12.25 VELIKI POK, ANG. DOK. ODD., 13.25 SAMO BEDAKI IN KONJI, ANG. HUM. NAD., 14.15 TV PRODAJA, 14.45 OLIMPIJSKI MAGAZIN, 15.15 MIGAJ RAJE Z NAMI!, 15.55 NOGOMET, TEKMA ANGLEŠKE LIGE: TOTENHAM - SUNDERLAND, 17.55 ROKOMET, TEKMA LIGE PRVAKOV: GORENJE - VESZPREM, 20.00 MARIBOR: SV. PRVENSTVO V LATINSKO-AMERIŠKIH PLESIH, 22.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 23.00 VSE, KAR STE ZELELI VEDETI O SEKSU, AM. FILM, 0.30 ŠTEVILKE, AM. NAD., 1.15 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 08.11.2009, I. SPORED TVS
 7.00 TELEBAJSKI, OTR. NAN., COFKO COF, RIS., MARČI HLAČEK, RIS., 9.50 ŠPORT ŠPAS, 10.20 SKRIVNOSTI V PESKU, FR. DOK. NAN., 10.50 PRISLUHNI MOI TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 NA ZDRAVJE!, 14.30 PRVI IN DRUGI, 15.00 NLP, 15.00 GLASBENI TROBOJ, 15.15 ŠPORTNE NOVICE, 15.20 GLASBENI TROBOJ, 15.40 NEDELJSKO OKO Z MARJANOM JERMANOM, 15.50 ŠPORT, 16.00 DRUŽABNA, 16.25 KUHAŠKA ODDAJA Z NIGELLO LAWSON, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, 17.15 NAGLASI!, 17.30 FOKUS, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.45 VEČERNI GOST: ORLANDO FIGES, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 KIFELJ, FR. NAD., 0.35 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 08.11.1991, 1.00 DNEVNIK, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFOKANAL

NEDELJA, 08.11.2009, II. SPORED TVS
 6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 8.10 TV PRODAJA, 8.40 SKOZI ČAS, 8.50 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 08.11.1991, 9.15 GLOBUS, 9.45 ZAJUCKAJ IN ZAPOJ 2009, 10.15 TV PRODAJA, 10.45 TRANZISTOR, 11.20 DOWKA U BG, ŠP. DOK. FILM O DIRKI V MARATONSKEM SPUSTU Z GORSKIMI KOLESNIŠKINJA V BOVEČ, 11.35 SPOMINI, 11.50 ALPE-DONAVA-JADRAN, 12.25 RAD IGRAM NOGOMET, 12.55 TV PRODAJA, 13.25 TURBULENCA: ČLOVEK IN BARVE, 14.15 SLOVENSKI VODNI KROG: SAVA, 14.40 IZLET, MLAD. FILM, 15.30 POSNETEK DOBRODELNEGA KONCERTA, 17.45 ROKOMET, KRIM MERCATOR - HYPO, 20.00 V FARAONOV KLETKI, NEMŠ. DOK. ODD., 20.50 KLAN PASQUIER, FR. NAD., 22.15 NA UTRIP SRCA, 22.15 NAVDIH KLASIKE - HARFISTKA ANJA GABERC, 22.20 R. WAGNER: TRISTAN IN IZOLDA, 23.50 DEADWOOD, AM. NAD., 0.45 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 09.11.2009, I. SPORED TVS
 6.30 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 SMRČKI, RIS., 9.35 ANIMALIJA, RIS., 10.00 SPRETNI PRSTI, 10.20 ŠPORT ŠPAS, 10.55 GLASBA IN TOTALITARNA DRŽAVA, DOK. FILM, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 PO TRAVNIH ... S STANETOM SUŠNIKOM, 13.40 NEKOGA MORAŠ IMETI RAD, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 BINE, ČUVAJ PARKA, RIS., 16.10 AJKEK PRI RESTAVRATORJIH, 16.25 RIBIČ PEPE: TU STA TRIGLAV IN T, OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 18.25 ZREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 HUPKO, TROBIKA IN PIHEK, RIS., 18.45 TRON IN BONI, 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 POLEMKA, 21.00 UMAZANI PLES, AM. NAD., 21.25 NA LEPSJE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 UMETNOST IGRE, 23.25 GLASBENI VEČER: 0.45 STRASTI, TV NAD., 1.15 IZ ARHIVA TVS: TV

DNEVNIK 09.11.1991, 1.40 DNEVNIK, 2.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.45 INFOKANAL

PONEDELJEK, 09.11.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 8.40 TV PRODAJA, 9.10 MULČKI: JESENICE, OTR. SER., 9.35 ŽOGARIJA, 10.00 ŠPORT ŠPAS, 10.30 TO BO MOJ POKLIC: KAMNOSEK, 10.55 SOBOTNO POPOLDNE, 13.05 ZAJUCKAJ IN ZAPOJ 2009, 13.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 09.11.1991, 14.30 SLOVENSKI UTRINKI, 14.55 POSEBNA PONUDBA, 15.15 OSMI DAN, 16.05 ALPE-DONAVA-JADRAN, 16.35 RAD IGRAM NOGOMET, 17.05 PRVI IN DRUGI, 17.30 TO BO MOJ POKLIC: ELEKTROINŠTALATER, 18.00 JESENIN, RUS. NAD., 19.00 ZDRAVJE, USODA, ALTERNATIVA, 20.00 ALI JE VOJNA ZA NIL NEIZOGIBNA?, FR. DOK. ODD., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 POZDRAV AFRIKI, NOGOMETNA ODDAJA, 22.30 KNJIGA MENE BRIGA, 22.50 CITY POLK, DOK. ODD., 23.20 SREDIŠČE SVETA, ANG. FILM, 0.45 ALI JE VOJNA ZA NIL NEIZOGIBNA?, FR. DOK. ODD., 1.40 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 10.11.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 IN JE DREVO ... IN JE ČLOVEK, PLESNA ODD., 9.40 TU STA TRIGLAV IN T, OTR. NAD., 10.05 AJKEK PRI RESTAVRATORJIH, 10.25 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 11.00 ALI JE VOJNA ZA NIL NEIZOGIBNA?, DOK. ODD., 12.00 VEČERNI GOST: ORLANDO FIGES, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.40 UMETNOST IGRE, 14.05 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MARČI HLAČEK, RIS., 16.10 POBEG, LUTK. SER., 16.30 AZIJSKE PUSTOLOVŠČINE, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 IZGNANI SLOVENCJI 1941-1945, 18.00 ZGNZ - BIG FATHER/II, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 FLETNI GAJI, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 GLASBENI PORTRET, 22.05 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 INDIJSKI ČUDEŽ, DOK. ODD., 0.00 PRAVA IDEJA!, 0.25 IZGNANI SLOVENCJI 1941-1945, 0.55 STRASTI, TV NAD., 1.25 TV DNEVNIK 10.11.1991, 1.50 DNEVNIK, 2.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.50 INFOKANAL

TOREK, 10.11.2009, II. SPORED TVS
 6.00 INFOKANAL, 6.30 SEŽANA, OTR. SER., 6.55 ŽOGARIJA, 7.20 ŠPORT ŠPAS, 7.50 TO BO MOJ POKLIC: KAMNOSEK, 8.15 DOBER DAN, KOROŠKA, 8.45 NA LEPSJE, 9.10 NLP, 12.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 13.10 BLEŠČICA, 13.40 STUDIO CITY, 14.35 TV DNEVNIK 10.11.1991, 15.00 PRISLUHNI MOI TIŠINI, 15.30 TV PRODAJA, 16.00 KOŠ, MAGAZ. ODD., 16.25 GLASNIK, 16.50 MOSTOVI - HIDAK, 17.25 BRAT BRATU, HUM. NAN., 18.00 V DOBRI DRUŽBI S SMILJANOM, 19.00 VEČERNI GOST: PROF. DR. TOMAŽ ZWITTER, 20.00 MUZIKAJETO, 20.40 GLOBUS, 21.10 PRAVA IDEJA!, 21.35 OBRAZIDRUGAČNOST: IZBIRAJE MOJA, DOK. SER., 22.05 DEDIŠČINA EVROPE, FR. DOK. FILM, 23.35 BREZ, ANG. TV FILM, 0.45 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 11.11.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 MARČI HLAČEK, RIS., 9.30 RISANKA, 9.40 BINE, ČUVAJ PARKA, 10.05 NOTKOTI: POBEG, LUTK. SER., 10.25 ZGNZ - BIG FATHER/II, 10.50 KNJIGA MENE BRIGA, 11.10 IZGNANI SLOVENCJI 1941-1945, DOK. SER., 11.45 KO GLASBENI PORTRET BERNARDE IN MARCUSA FINK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 POLEMKA, 14.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 SKRIVNI SVET MEDVEDKA BENJAMINA, RIS., 16.05 RISANKA, 16.15 POD KLOBUKOM, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 ROBOTKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.05 DISTORZIJA, SLOV. FILM, 21.30 UROŠ ZAVODNIK: TOLAŽNIK, KRATKI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 SVETO IN SVET: V KORIST OTROKA?, 0.25 TURBULENCA, 1.15 STRASTI, TV NAD., 1.45 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 11.11.1991, 2.10 DNEVNIK, 2.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.10 INFOKANAL

SREDA, 11.11.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 8.35 TV PRODAJA, 9.05 MULČKI: MIRN, OTR. SER., 9.30 ŽOGARIJA, 10.00 ŠPORT ŠPAS, 10.25 TO BO MOJ POKLIC: PEČAR, 10.50 SPET DOMA, 12.35 HRI-BAR, 13.35 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 11.11.1991, 14.00 PRAVA IDEJA!, 14.25 GLASBENI VEČER, 15.45 TV PRODAJA, 16.15 MOZAIK, 16.40 MOSTOVI - HIDAK, 17.10 SLOVENCJI PO SVETU, 17.40 ČRNO BELI ČASI, 18.00 SAMO BEDAKI IN KONJI, ANG. HUM. NAD., 18.55 ROKOMET, TEKMA LIGE PRVAKOV: RHEIN - GORENJE, 20.30 ZA PRVO HIŠO HOSPICA, 21.50 BOHINJ, DOK. FELJTON, 22.15 RUDI SELIGO: ANA, TV PRIREDBA PREDSTAVE SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI, 0.15 SLOVENSKA JAZZ SCENA: VOKAL XTRAVAGANZZA, 1.10 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 12.11.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 TELEBAJSKI, OTR. ODD., 9.30 RISANKA, 9.40 POD KLOBUKOM, 10.15 BERLIN, BERLIN: ALEX ALI SVEN?, NEMŠ. NAN., 10.45 TURBULENCA, 11.35 SVETO IN SVET: V KORIST OTROKA?, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA, 13.50 PIRAMIDA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ANIMALIJA, RIS., 16.10 NAJBOJŠA PRIJATELJICA PŠOV, DOK. FILM, 16.25 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 DOLGCAJT, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 SIMFONORJE, RIS., 18.45 PUJA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TEDNIK, 21.00 20 LET PO PADCU ŽELEZNE ZAVES: ZGUBLJENI SVET KOMUNIZMA, ANG. DOK. SER., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 GLOBUS, 0.05 STRASTI, TV NAD., 0.35 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 12.11.1991, 1.00 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL

ČETRTEK, 12.11.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 9.10 TV PRODAJA, 9.40 MULČKI: HORJUL, OTR. SER., 10.05 ŽOGARIJA, 10.30 ŠPORT ŠPAS, 11.00 TO BO MOJ POKLIC: PEČAR, 11.25 GLOBUS, 11.55 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 12.11.1991, 12.20 V FARAONOV KLETKI, NEMŠ. DOK. ODD., 13.10 PO TRAVNIH ... S STANETOM SUŠNIKOM, 13.35 NA LEPSJE, 14.00 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 14.55 POZDRAV AFRIKI, NOGOMETNA ODDAJA, 15.30 TV PRODAJA, 16.00 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 POMAGAJMO SI, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 TO BO MOJ POKLIC, 18.00 SLOVENSKI VODNI KROG: SOČA, 18.25 POTEPAJNA: HIDROELEKTRARNA, 18.55 DRUŽINSKE ZGODBE: DRUŽINA JEVSKEK, 20.00 BERLINSKI ČUDEŽ, NEMŠ. FILM, 21.45 TRANZISTOR, 22.20 GOVORI Z MANO, ANG. NAD., 23.10 ZMEŠNJAVA PO IRSKO, ANG.-AM. FILM, 0.45 ZABAVNI INFOKANAL

Pozvanje

„Domanja rejč na porabskon odri
 je kak pišeu rauž,
 čuje se prausto,
 je pa lepša
 kak najvekši pauv vsej cvetauv,,

Slovenska zveza
 na Vogrskon
 Vas lepau zovē
 na

**SREČANJE SLOVENSKI
 GLEDALIŠČNIKOV
 2009,**

stero se začne
 v nedelo, 08. 11. 2009,
 v 14.00-oj vōri
 v gledališči v Varaši.

NASTOPAJO

**Veseli pajdaši ZSM Števanovci:
 Sto je oča?**

**KUD Avgust Pavel Cankova:
 Bauta**

**KUD Budinci:
 Dvej Juliške**

**Turistično društvo Šalamenci:
 Na cugovon alomaši**

**Društvo upokojevcev Puconci:
 Starostno srečanje**

**KUD Avgust Pavel Cankova:
 Špitale**

**KUD Puconci:
 Zimski večeri**

**KUD BUDINCI:
 Ultraharmonikaša**

**DUO FODOR ZSM Porabje:
 Kaulakvrat**

Porabje

ČASOPIS
 SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
 Glavna in odgovorna urednica
 Marijana Sukič

Naslov uredništva:
 H-9970 Monošter,
 Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
 tel.: 94/380-767;
 e-mail: porabje@mail.datanet.hu
 ISSN 1218-7062

Tisk: TISKARNA KLAR d.o.o.
 Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
 Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada
 RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
 ter Javnega sklada za narodne in etnične
 manjšine na Madžarskem.
 Naročnina: za Madžarsko letno 2.600
 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale
 države 52 EUR ali 52 USD.
 Številka bančnega računa: HU15 1174
 7068 2000 1357,
 SWIFT koda: OTPVHUHB